

תוכן עניינים

כרך א'

עם הספר

קיצורים ביבליוגרפיים

הקדמה

התשובות שבכתבי היד

א – ארץ ישראל

1. ENA 1933 – ר' יעקב בן משה בירב 31-3
א. בעניין כלים שהתבשל בהם בשר שנשחט על ידי שוחט שאינו בקי בהלכות שחיטה.
ב. בעניין איסור "פצוע דכה" במי שאברי הרביה החיצוניים שלו שקעו בחלל הבטן בעקבות בקע מפשעתי (סי' כ).
2. ENA 2607.21-22 – ר' מתתיה טרייויש [?] ור' יוסף קארו 47-32
א. למי ראוי לתת מעשר כספים וכיצד מחשבים את ההון והרווחים החייבים במעשר (סי' ג).
ב. אם ראוי לברך על פדיון מעשר שני ואם מחללים פירות על פירות (סי' ד).
3. ENA 3047.5-6 – ר' שמואל גרמיזאן [?] 67-48
בעניין גט שנשלח מהאי מלטה למצרים, והסופר כתב את האות ס' שבשם האשה (גראסיה) בצורת מ' סופית.
4. ENA 3794.11 – ר' ישראל בנימין [?] 75-68
בעניין אדם שהתבקש לגבות הלוואה בריבית מגוי, ועשה עמו קנוניה והניח לו להתחמק מהתשלום.
5. ENA 3016.4-5 – ר' מאיר הכהן פופרש 89-76
א. בעניין דחיית פירושו של אבן עזרא על הבי' הנוספת בפסוק "והוא באחד מי ישיבנו" (איוב כג יג).
ב. בעניין הסברו של ר' חיים ויטאל לתכלית הבריאה הסותר את תפיסת השלמות המוחלטת של הבורא.
6. ENA 2585.40 – ר' יחיאל ב"ר ראובן אשכנזי 99-90
בעניין התרת עגונה שעל פי עדות גוי בעלה נרצח על ידי כנופיית שודדים.
7. ENA 3021.6-13 – ר' אהרן בן דוד אבן חיים (שו"ת דרכי נעם, סי' נד) 163-100
בעניין התרת עגונה שבעלה נשבה ברכו למסחר מחוץ למצרים ואחר כך התנצר – על פי עדות יהודי מומר.

166-164 8. ENA 3380.1 – ר' שלום לחמי

קטע מתשובה בעניין דיין שציווה את רכושו לאשתו השנייה ולבנם
המשותף, ולבנו מאשתו הראשונה השאיר סכום פעוט.

235-167 9. ENA 3201. 2-5 – ר' שלום לחמי [?]

בעניין סוחר שכתב שטר מתנה בו מסר לבת אשתו (או נכדתו) חלק מרכושו,
ואת שאר נכסיו נתן לנכדו (בן בתו). לאחר מותו ערערו שאר יורשיו על תוקף
השטר.

239-236 10. ENA 783 – ר' חיים ב"ר דוד אבולעפיה

יישוב דברי רבינו יצחק ב"ר שמואל מדמפייר (ר"י), שהובאו בתוספות
במסכת סוכה.

ב – מצרים

256-243 1. ENA 2685.1-2 – ר' דוד אבן-זמרא (שו"ת רדב"ז, ח"ג)

א. מתנים שעתיד הקב"ה להחיות אם ישובו וימותו או יזכו לחיי נצח (סי'
תתלי"ט).

ב. ש"ץ שהיה רגיל להתפלל בראש השנה לפני התיבה תפילת שחרית ורבו
התפלל תפילת מוסף. בשנה אחת החליט הרב להתפלל שחרית והתלמיד
נעלב ויצא מבית הכנסת. בתגובה נידה אותו הרב והכריז על כך ברבים.
האם נהג הרב כהלכה והאם הנידוי חל ומחייב את כל הצבור.

274-257 2. ENA 2989.12-13 – ר' דוד אבן-זמרא

א. בעניין חיוב מלקות באכילת טבלין כעין כותח הבבלי בפסח, כשאוכלו
בפני עצמו או בתערובת (סי' תקמה).

ב. הטעם שהחמירה התורה באיסור חמץ בפסח יותר מבשאר איסורים (סי'
תתקמו).

ג. 1. נפלה חתיכת בשר בתוך קדרה של חלב ובא גוי והוסיף חלב כדי
שיתבטל הבשר בששים.

2. האם מותר לקנות מגויים מוצרי מזון המכילים איסורים שהתבטלו
בשישים;

3. האם מותר להניח קדרה שנפל בה איסור, במקום שעתיד ליפול בו
היתר, כדי לבטל את האיסור בשישים (סי' תקמו).

289-275 3. ENA3036.5-6 – ר' דוד אבן-זמרא

בעניין טבילת נשים בנהר הנילוס ובפרט במפרצים המכונים כליגי (סי' קמא).

299-290 4. ENA 2593.23 – ר' שלמה אלפרנגי

בעניין חוכר קשות לגביית מיסים שהעסיק סוכן משנה והוסכם ביניהם
שהחוכר ימנה מפקח שיכתוב דו"ח חדשי על תזרים ההכנסות וההוצאות.

- בתום תקופת החכירה התעורר חשדו של החוכר שמא המפקח הפריז בתחשיב ההוצאות ועל כן דרש מהסוכן להישבע על נכונות הדו"ח.
5. 325-300 ENA 3004.3 + ENA 2692.37-38 – ר' שלמה אלפרנג'י
- בעניין תלמיד חכם עני שתפס נכסים של אחיו העשיר בטענה שמצוות הצדקה מוטלת בראש וראשונה על קרובי העני.
6. 343-326 ENA 2123.4-5 – ר' יהודה מסעוד
- בעניין הסכם שותפות לניהול רשות לגביית מיסים באחד המחוזות שבמצרים, שלטענת אחד מהשותפים הושג בכפייה.
7. 361-344 ENA 2995.5-7 – ר' מרדכי הלוי
- בעניין אדם שקיבל קידושין עבור אחת מבנותיו הקטנות, ובשעת הקידושין המקדש לא נקב בשמה של הבת.
8. 369-362 ENA 3361.16 – ר' מרדכי הלוי
- בעניין גט שנשלח מהאי מלטה למצרים, והסופר כתב בגט את האות ס' שבשם האשה (גראסיה) בצורת מ' סופית.
9. 399-370 ENA 2123.25-26 – ר' אברהם הלוי ור' ישועה בן אברהם שבבו ידיע זיין
- א. האם עָצְתוּ של המהר"ם מרוטנבורג לומר בשמיני עצרת ברציפות תשעים פעמים "משיב הרוח ומוריד הגשם", מועילה גם לגבי "מוריד הטל".
- ב. בעניין אדם שקנה ספר ואחד טוען כי הספר נגנב ממנו והוא מכיר את סימניו.
10. 409-400 ENA 2708.35-36 – ר' אברהם הלוי
- א – בעניין סופר שכתב שם הויה ושכח לקדשו, ואף שכח להשאיר רווח בין השם ובין התיבה שלאחריו ושתי התיבות נראות כתיבה אחת, אם מותר למחוק את השם ולכותבו מחדש.
- ב – בעניין מי שעלה לתורה בבית כנסת אחד והלך לבית כנסת אחר והעלוהו שוב לתורה ונזדמנו לו אותם פסוקים שקרא בבית הכנסת הראשון.
11. 415-410 ENA 3167.7 – ר' שלמה סלאמי [?]
- אם אפשר לצרף לזימון בעשרה לאחר שהמסובים החלו בברכת המזון.
12. 443-416 ENA 3276.5-6 + NS 70.5 – ר' שבתי נאווי
- בעניין היתר נישואין לעגונת סוחר משי שסבב בכפרי מצרים למכור את מרכולתו ונרצח על ידי שודדים שהתחזו לסוחרים – על פי גוי שזיהה את הגופה.

כרך ב

תוכן עניינים

קיצורים ביבליוגרפיים

התשובות שבכתבי היד

ג. מצרים

455-449 ENA 2639.18 – ר' דוד בן זמרא

בעניין כשרותו של גט שנשלח מהעיר פמגוסטה שבקפריסין, שהסופר כתב בו את שם העיר בשתי תיבות "פמא גושטא".

466-456 ENA 3390.17+ ENA 2607.26 – ר' דוד בן זמרא [?]

בעניין שני שותפים שפירקו שותפות וערכו ביניהם חוזה שהסדיר בינם את חלוקת הרכוש ופריעת החובות העתידיים. אחד השותפים החליט לעכב את מסירת הרכוש השייך לחברו, עד שזה יספק לו בטוחות להבטחת חלקו בפירעון החובות העתידיים.

486-467 ENA 2365.13-14 – ר' יהודה חתאמי

בעניין קטנה שמינתה את אביה להיות שליח קבלה לגיטה, והאב טוען שקיבל את הגט כדי לזכותו לה – האם הגירושים חלים.

ד. תורכיה

491-489 ENA NS 61.2 – ר' שלמה הכהן (מהרש"ך)

בעניין אדם שהודה שקיבל הלוואה, אך טען שהחזירה באמצעות שליח. המלווה אמנם הודה שקיבל חלק מסכום הלוואה, אך השליח לא זכר דבר.

504-492 ENA 3009.16 – ר' חיים שבתי

בעניין יהודי שקנה שפחה שטבלה לשם עבדות וחי עמה בחטא. אם ראוי להענישו והאם רשאי לשאת אותה, ואם לאו, האם חייב לגרשה.

ה. תשובות אנונימיות

1. מצרים

516-507 ENA 2896.35-38 – אנונימוס

בעניין תושב מצרים שכתב צוואה זמנית לפני שעלה לארץ ומת, והיורשים מערערים על הצוואה.

521-517 ENA 3193.1 – אנונימוס

בעניין פרשת הגט של משה קודייסי, שיצא עליו ערעור שהוא פסול מחשש "גט מעושה".

582-578

בעניין חיוב שבועת אפוטרופוס, לאח שמכר ירושה שכללה את חלקם של אחיו היתומים.

ה. תשובות נוספות

588-585

1. ENA 2642.6 – ר' יוסף ראש הסדר [?]

בעניין גוויל וקלף הכשרים לכתבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות.

595-589

2. ENA 3372.01 – הרב חסיד, חתן להרב אברהם הלוי

א – בעניין חביות של יין שנמצאו ברשותו של גוי ויש על החביות סימן שהיין יצר על ידי ישראל, אלא שהחביות אינן חתומות בחותם.
 ב – בעניין ספינה מרודוס שהגיעה עם תשעה כדים (או חביות) של יין שהיו סגורות ולא חתומות, והשולח לא יכל לאשר על פי צורת החותם שהחביות לא נפתחו ונסגרו שוב עם חותם מזויף.

606-596

3. ENA 3209.5 + 3210.4-5 – ר' יעקב הכהן משגוביא [?]

א – פירוש על מסכת כתובות ח ע"ב.
 ב – פירוש קבלי לצורת האות ס'.
 ג – חלק מתשובה על פירוש הגמרא בקידושין לא ע"ב.

614-607

4. ENA 1628.3 – ר' יחיא בן יוסף צאלח (מהרי"ץ)

ב' תשובות בעניין "סירכא של אומא" שנדבקה לצלעות ולאחר הבדיקה נחתכה האומא ונמצאה בה מחט כנגד הסירכא.

מפתחות

628-615

מפתח לחיבורים מהספרות הרבנית
 מפתח אישים
 מפתח מקורות מפתח לעזים
 מפתח מידות, משקלות ומטבעות
 מפתח מקומות
 מבוא אנגלי